

Høyesteretts kjæremålsutvalg - Rt-1980-892

Instans	Høyesteretts kjæremålsutvalg - Kjennelse
Dato	1980-05-08
Publisert	Rt-1980-892
Stikkord	Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter av 31. mai 1974 og tilhørende forskrifter.
Sammendrag	Det ble foretatt utpantning hos et firma som hadde nektet å betale tilknytningsavgift for vann og kloakk i forbindelse med oppføring av et midlertidig lagerskur. Lagmannsretten hadde stadfestet utpantningen, og denne kjennelse ble stadfestet av kjæremålsutvalget. Hverken loven eller forskriftene løste direkte spørsmålet om avgift for midlertidige bygg, men også for slike bygg ville lovgrunnlaget for tilknytningsavgift ofte være tilstede. Grunnlaget for midlertidigheten måtte derfor vurderes konkret, slik at helt kortvarige bygg ble fritatt. Lagmannsrettens kjennelse viste at retten ikke hadde bygget på uriktig lovforståelse på dette punkt. - For avgiftsplikten var det tilstrekkelig at den faste eiendom hvor lagerskuret var oppført var tilknyttet ledningsnett. At selve lagerskuret manglet tilknytning var ikke avgjørende. Forskriftene bygde på forholdsmessighet mellom avgiftens størrelse og bebyggelsen på eiendommen.
Saksgang	L.nr. 147K/1980.
Parter	Tore Vagle A/S (høyesterettsadvokat Vedelden) mot Sandnes kommune (kommuneadvokat Øivind Aspelund).
Forfatter	Schweigaard Selmer, Holmøy, Aasland.

Tore Vagle A/S ble pålagt å betale tilknytningsavgift for vann og kloakk i forbindelse med oppføring av et lagerskur på bebygd eiendom. Skuret var oppført på grunnlag av en midlertidig dispensasjon etter bygningslovens § 8, og firmaet hadde forpliktet seg til å rive bygget etter pålegg fra bygningsrådet, senest innen 5 år.

Nektelsen av å betale avgift førte til utpantning. Sandnes namsrett opphevet ved kjennelse av 26. mars 1979 utpantningen, mens Gulating lagmannsrett i kjennelse av 13. mars 1980 stadfestet utpantningen under dissens.

Høyesteretts kjæremålsuttvalg bemerket:

«Det er tale om et videre kjæremål, hvor spørsmålet for utvalget er om lagmannsrettens flertall bygger på uriktig tolkning av en lovforskrift, jfr. tvistemålslovens § 404 nr. 3. De aktuelle bestemmelser finnes i lov nr. 17 av 31. mai 1974 om kommunal vass- og kloakkavgifter, i de såkalte rammeforskrifter fastsatt ved kgl. resolusjon av 6. september 1974 i medhold av lovens § 2 og i forskrifter fastsatt med hjemmel i lovens § 3 av Sandnes kommune og godkjent av fylkesmannen i Rogaland den 23. mai 1975 og med senere endringer den 29. november 1977. De kommunale forskrifter bygger på forslag til normalforskrifter utarbeidet av Miljødepartementet.

Utvalget kan ikke se at lagmannsrettens flertall har tolket de nevnte bestemmelser uriktig, og kan for så vidt i det vesentlige tiltre den begrunnelse flertallet har gitt. Til de enkelte anførslene i kjæremålsérklæringen bemerkes:

Den kjærende part hevder at det ikke er hjemmel i loven for tilknytningsavgift fordi eiendommen ikke har «tilknytning til kommunal vass- eller kloakkledning», jfr. lovens § 1 første ledds første punktum. Utvalget er ikke enig i dette. Etter loven er det tilstrekkelig at den faste eiendom hvor lagerskuret er oppført, er tilknyttet kommunal vann- og kloakkledning. At selve lagerskuret mangler slik tilknytning, er ikke avgjørende. Det bemerkes for øvrig at den kjærende

Side 893

part fra før har et forretningsbygg på eiendommen, og at dette er tilknyttet ledningsnett. Som fremholdt av lagmannsrettens flertall, bygger forskriftene på at tilknytningsavgiftens størrelse skal stå i forhold til størrelsen av bebyggelsen på eiendommen, og dette må i forhold til loven være et naturlig kriterium. Det kan ikke da være nødvendig at de enkelte deler av bebyggelsen er tilknyttet ledningsnett. Også bruken av de deler av bebyggelsen som mangler slik tilknytning, vil ofte måtte føre til at ledningsnett utsettes for økt belastning. Hvoryidt dette er tilfellet for det lagerskur denne sak gjelder, er et omtvistet spørsmål som utvalget ikke kan prøve, men som ikke kan være avgjørende. At slik økt belastning på ledningsnett inntre i det konkrete tilfelle, kan ikke være noe vilkår for tilknytningsavgift etter loven eller forskriftene. Selv om den kjærende part i utgangspunktet kan ha rett i at loven bygger på et prinsipp om «ytelse mot ytelse», må dette prinsipp nødvendigvis gjennomføres ved regler som fordeler avgiftsbyrden ut fra generelle kriterier basert på lovens formål.

Den kjærende part har videre anført at det sted hvor lagerskuret er oppsatt, ikke kan bebygges, og har i den forbindelse henvist blant annet til reguleringskart og reguleringsbestemmelser for Sandnes. Denne anførsel har adresse til lovens § 1 første ledds fjerde punktum, hvorefter avgiftsplikt ikke inntre dersom det ikke er bygd på eiendommen på grunn av byggeforbud i lov eller vedtak av offentlig styresmakt. Den kan reises spørsmål om ikke allerede det forhold at lagerskuret er oppført, utelukker anvendelsen av denne regel. Men under enhver omstendighet kan regelen, som påpekt av lagmannsrettens flertall, ikke få anvendelse når det ikke foreligger noe byggeforbud på eiendommen som helhet, men bare bestemmelser som regulerer utnyttelsen.

Større tvil knytter det seg til den kjærende parts anførsel om at det ikke er hjemmel for å kreve tilknytningsavgift i anledning av et midlertidig bygg. Noen regel som direkte løser dette spørsmål, finnes ikke i loven, rammeforskriftene eller de kommunale forskrifter. Lagmannsrettens flertall har funnet støtte for at det oppstår krav på tilknytningsavgift også ved midlertidige bygg i rammeforskriftenes punkt 2.3 og de kommunale forskriftenes punkt 7.3 - ved en åpenbar skrivefeil omtalt i kjennelsen som rammeforskriftenes punkt 7.3 - sammenholdt med bygningslovens § 85 om midlertidige konstruksjoner m.v. Utvalget er i tvil om hvorvidt disse regler har betydning i denne sammenheng, men går ikke nærmere inn på spørsmålet. Avgjørende etter utvalgets mening er at lovgrunnlaget for tilknytningsavgift ofte vil være til stede også når det er tale om midlertidige bygg. Riktignok er tilknytningsavgiften en engangsavgift og derfor en mindre naturlig avgiftsform ved helt kortvarige byggverk. Men det forhold at et byggverk er midlertidig, for eksempel som følge av

midlertidig dispensasjon etter bygningslovens § 8, vil i mange tilfelle ikke være til hinder for at det forutsettes å bli stående og faktisk §.også blir stående i en årrekke. Dette tilsier at det vanskelig kan §føres noe generelt unntak for midlertidige bygg, slik at det ikke skal svares tilknytningsavgift for disse.

Side 894

Utvalget finner således at lagmannsrettens flertall ikke har bygd på uriktig tolkning av noen lovforskrift når det har lagt til grunn at også midlertidige bygg kan utløse tilknytningsavgift. En annen sak er at det etter utvalgets oppfatning ikke kan være grunnlag for tilknytningsavgift når det på forhånd må anses på det rene at et midlertidig bygg vil bli av helt kortvarig karakter. Lagmannsrettens flertalls begrunnelse viser at flertallet har vært oppmerksom på at det må foretas en konkret vurdering av grunnlaget for midlertidigheten, og det fremgår av flertallets uttalelser om dette spørsmål - sett i sammenheng med den faktiske fremstilling som er gitt - at flertallet ikke kan ha bygd på en uriktig lovforståelse.

Den innvending som særlig kan reises mot å gi kommunen krav på tilknytningsavgift når et bygg er midlertidig, er selvsagt at det er tale om en engangsbetaling som den avgiftspliktige ikke lenger har nytte av når bygget er fjernet. Imidlertid er det i kommunens anførsler for lagmannsretten opplyst at den praktiserer tilknytningsreglene på en slik måte at betalt tilknytningsavgift kan overføres fra et bygg som blir fjernet til et nytt bygg på eiendommen. Med en slik praksis, som synes å være en naturlig konsekvens av regelverket, reduseres vekten av den innvending som er nevnt.

Utvalget finner etter dette at lagmannsrettens kjennelse må stadfestes, og er også enig i lagmannsrettens omkostningsavgjørelse. Saken har reist tvilsomme spørsmål, og saksomkostninger for Høyesteretts kjæremålsutvalg blir derfor ikke tilkjent.

Kjennelsen er enstemmig.»